

Vastaanottajat:

Oikeusministeriö
Pääjohtaja Markku Salminen, Rise
Vankilanjohtaja Tuomo Junkkari, Vantaan vankila
Laamanni Lauri Melander, Vantaan käräjäoikeus
Tiedottaja Anna-Maria Maunu, KKO

Asia: Oikeudenkäynnit Vantaan vankilassa

Viitaten Vantaan vankilassa 18.3.2003 pidettyyn KKO:n Karakallion autopommia koskevaan oikeudenkäyntiin, Oikeustoimittajat ry haluaa tuoda esiin seuraavaa oikeudenkäynnin julkisuuden periaatteen näkökulmasta:

Oikeustoimittajat ry ymmärtää, että turvallisuusasiat voivat vaatia oikeudenkäynnin tai vangitsemiskäsittelyn pitämistä vankilassa. Koska oikeudenkäyntien julkisuus on keskeinen demokraattisen yhteiskunnan peruspilari, tällaisessa tilanteessa myös viranomaisten on otettava korostuneesti julkisuusseikat huomioon - erityisesti jo senkin takia, että nykyinen laki ei salli oikeudenkäyntiin tulevien henkilöllisyyden tarkastamista. Lain mukaan oikeudenkäyntiin ei myöskään tarvitsisi ilmoittautua etukäteen.

Tiedossamme ei ole, että asiasta olisi olemassa mitään ohjeistusta. Koska tiedossamme kuitenkin on, että OM:n työryhmä pohtii parhaillaan käräjäoikeuksien viestintää, tämä kirje on lähetetty myös kyseisen työryhmän puheenjohtaja Lauri Melanderille.

Joustavan yhteistyön nimissä ehdotamme kolmea asiaa huomioon otettavaksi:

1) Oikeudenkäynnin aloittaminen: Oikeudenkäynnin ei pitäisi alkaa ennen kuin ajoissa vankilan portilla olleet toimittajat ja kuvaajat on saatu saliin. Karakallion autopommijutussa turvatarkastukset aloitettiin vasta kymmenen minuuttia ennen istunnon alkamista. Tämä tarkoitti sitä, että viisitoista minuuttia ennen istunnon alkamista paikalle tulleista toimittajista viimeinen pääsi salin vasta noin kymmenen minuuttia istunnon alkamisen jälkeen.

2) Puhelimet: Nykyaikainen toimitustyö on nopeaa - toisinaan jopa reaaliaikaista suorine lähetyksineen. Yksi keskeinen väline toimitustyössä on matkapuhelin, jotka kyseiseen istuntoon tulleilta otettiin pois vankilan portilla. Tämä käytännössä ehkäisi ennalta tietojen välittämisen jutun tauoilla. Toivomme, että toimittajille sallittaisiin matkapuhelinten hallussapito. Mikäli vankilaan - edes siis tälle istunto-osastolle, jossa ei kai pitäisi istuntojen aikaan liikkua muita vankeja - ei voi sallia matkapuhelimen hallussapitoa, ehdotamme, että vankila tarjoaisi tarvittaessa puhelimen tai muutaman toimittajien käyttöön.

3) Juttulistat: Yksi keskeinen seikka oikeudenkäynnin julkisuuden toteutumisen kannalta ovat ns. juttulistat, joissa kerrotaan mikä juttu on kyseessä, koska se alkaa jne. Oikeustaloissa nämä ovat rutiinia, kuten myös poliisitaloissa viikonloppuisin pidettävissä vangitsemisoikeudenkäynneissä. Mikäli vankilassa pidetään istunto, tästä olisi syytä ilmoittaa vankilan portin tarkastuspisteessä esillä olevalla listalla.

Oikeustoimittajat myös oudoksuu vankilan henkilökunnan antamaa kuvauskieltoa vankilan oikeussalin ns. eteistasanteella, mikä olisi hyvä paikka tv- ja radiohaastattelujen tekemiseen. Syy tähän jäi epäselväksi.

Olemme toki valmiita keskustelemaan asiasta lisää.

Helsingissä 20.3.2003

Oikeustoimittajat ry
Jarkko Sipilä
puheenjohtaja

Susanna Reinboth
varapuheenjohtaja